

Bruselj, 29. september 2023
(OR. en, lv, pl, sk)

Medinstitucionalna zadeva:
2021/0218(COD)

13188/23
ADD 1 REV 2

CODEC 1631
ENER 502
CLIMA 409
CONSOM 322
TRANS 363
AGRI 525
IND 481
ENV 1009
COMPET 896

DOPIS O TOČKI POD „I/A“

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Osnutek DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (prva obravnava) – sprejetje zakonodajnega akta = izjave

Izjava Belgije

Belgija priznava, da je treba v naših prizadevanjih za doseganje ciljev Pariškega sporazuma pospešiti energetske prehode in postopno opustiti fosilna goriva. Podprla bo sprejetje, vendar želi izraziti pomisleke glede izzivov, ki jih prinašajo višji cilji glede energije iz obnovljivih virov iz te tretje direktive o energiji iz obnovljivih virov. Resne demografske in geografske omejitve skupaj s prisotnostjo velikih grozdov energetske intenzivnih industrij pomenijo, da je pričakovane nacionalne prispevke po formuli iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1999 izjemno težko doseči in se zdijo nedosegljivi, zlasti v samo sedmih letih. Enako velja za zavezujoče sektorske podcilje (v zvezi z gorivi iz obnovljivih virov nebiološkega izvora v industriji, prometu ter ogrevanju in hlajenju), ki se ne zdijo skladni s stroškovno učinkovitim doseganjem naših podnebnih ciljev. Ne glede na te izzive bo Belgija še naprej konstruktivno prispevala k temu evropskemu cilju.

Izjava Irske

Irska pozdravlja dogovor o posodobitvi besedila direktive o energiji iz obnovljivih virov in se zaveda, da morajo biti cilji glede energije iz obnovljivih virov za leto 2030 ambiciozni. Za doseganje ambicioznih ciljev v razmeroma kratkem časovnem okviru si bo morala vsa družba prizadevati kot nikoli prej, zato je bistveno, da se nam na tej poti priključijo vsi.

Irska meni, da bo neupoštevanje vseh posledic znatnih povišanj ciljev glede energije iz obnovljivih virov, kot je sedanje izvajanje vmesnih ciljev na podlagi Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, kontraproduktivno.

Če se posledice ne bodo upoštevale, obstaja tveganje, da se bo zmanjšala podpora, potrebna za spodbujanje energije iz obnovljivih virov, kadar se javna sredstva – kljub znatnemu napredku, že izvedenim in še več odobrenim naložbam – preusmerijo od potrebnih naložb v energetske sisteme držav članic.

Cilj glede energije iz obnovljivih virov za leto 2030 v končnem besedilu presega tisto, kar je bilo prvotno predlagano v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“. Učinek povišanega cilja glede energije iz obnovljivih virov in morebitne nenamerne posledice morda ne bodo v celoti vidne, dokler države članice ne bodo dokončno posodobile svojih osnutkov nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov.

V uredbi o upravljanju je določen pregled v odziv na globalni pregled stanja, dogovorjen v okviru Pariškega sporazuma iz leta 2015. Irska meni, da bi bilo pri takšnem pregledu uredbe o upravljanju primerno pregledati tudi izvajanje vmesnih ciljev in mehanizmov za zagotavljanje skladnosti, ki so na voljo državam članicam. Tak pregled lahko temelji na analizi iz posodobljenih osnutkov nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, ki jih predložijo države članice.

Izjava Latvije

Republika Latvija izpostavlja pomen razvoja energije iz obnovljivih virov za krepitev energetske varnosti in neodvisnosti, zagotavljanje stabilnosti cen, zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in doseganje podnebnih ciljev Evropske unije.

Podpira predlog direktive v zvezi s spodbujanjem energije iz obnovljivih virov in zlasti dogovor o ključnih elementih predloga, kot so sektorski cilji, sektor ogrevanja in bioenergija.

Po najboljših močeh si bo prizadevala za izvajanje vseh potrebnih ukrepov za povečanje rabe energije iz obnovljivih virov v prometnem sektorju in se zavzemala za povečanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, da bi v državi ustvarila zmogljivosti, potrebne za proizvodnjo obnovljivega vodika. Vendar meni, da dogovor o ciljih in obveznostih iz člena 25 v zvezi z energijo iz obnovljivih virov, zlasti glede uporabe vodika v prometu, presega zmogljivosti Latvije za izvajanje in doseganje ob upoštevanju nacionalnih razmer v tej državi.

Latvija meni, da je pri določanju zahtev za ukrepe za spodbujanje energije iz obnovljivih virov pomembno upoštevati gospodarske in socialne razmere države, nacionalne energetske bilance in izhodišča.

Izjava Poljske

Poljska je eden najhitreje rastočih trgov energije iz obnovljivih virov v Evropi.

V zadnjih letih se je naša zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov eksponentno povečala, zlasti v sektorju sončne energije, zahvaljujoč vladni podpori in udeležbi javnosti. Da bi pospešili razvoj čiste energije, smo ustvarili stabilen pravni okvir in vzpostavili ustrezne programe podpore.

Poenostavitev in pospešitev postopkov za izdajo dovoljenj sta elementa predloga, ki ju je treba pozdraviti, vendar ne zadostujeta za zagotovo doseganje njegovih ciljev. Hitra uvedba energije iz obnovljivih virov v obsegu, predlaganem v spremenjeni direktivi o energiji iz obnovljivih virov, in povečanje deleža virov energije, odvisnih od vremena, v proizvodnji energije ogrožata stabilnost omrežja in splošno energetska varnost. Poljska nenehno poudarja, da je treba energetski prehod izvesti s hitrostjo, ki jo je mogoče doseči za energetski sistem ter je dostopna družbi in v korist evropski industriji. Cilji morajo biti realistični in državam članicam omogočiti prožnost pri izbiri ustreznih orodij za njihovo izvajanje.

Poleg tega bi morala biti glede na učinek osnutka uredbe na mešanico energijskih virov držav članic in posledične negativne socialne posledice po mnenju Poljske pravna podlaga za predlagani akt člen 192(2), točka (c), PDEU.

Zato ne more podpreti predlagane revidirane direktive o energiji iz obnovljivih virov.

Ohranja tudi svoje negativno stališče glede celotnega svežnja „Pripravljeni na 55“, v katerem so določeni nerealni cilji in ambicije in ki znatno vpliva na mešanice energijskih virov držav članic. Poljska meni, da se večina svežnja izvaja na napačni pravni podlagi, kar ustvarja nevaren precedens.

Izjava Slovaške republike

Slovaška meni, da je splošni cilj EU glede energije iz obnovljivih virov za leto 2030 zelo ambiciozen in da ga je zelo težko doseči. Kar zadeva nacionalno mešanico energijskih virov in njen razvoj, ne vidi dejanske možnosti za kakršno koli znatno povečanje ambicij na tem področju in poudarja, da v dodatnem prispevku k ciljem glede energije iz obnovljivih virov, izračunanem na podlagi nezavezujoče formule iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1999, morda ne bodo upoštevani vsi ustrezni dejavniki na nacionalni ravni in zato morda ne bo odražal dejanskega potenciala za razvoj obnovljivih virov energije v državi.

Čeprav menimo, da je ambiciozne cilje na področju prometa in ogrevanja težko doseči in da obstaja tveganje, da ne bodo doseženi, si bo Slovaška republika prizadevala, da bi jih dosegla z določitvijo ciljev in ukrepov v svojih nacionalnih energetske in podnebne načrtih.

Pridržek imamo tudi v zvezi s podporo proizvodnje vodika iz energije z nizkimi emisijami ogljika, ki je za Slovaško ključno vprašanje in ki v direktivi ni bila zadovoljivo obravnavana.

Izjava Komisije o členu 22a in členu 22b

Člen 22a direktive o energiji iz obnovljivih virov v povezavi s členom 22b navedene direktive bo spodbudil potrebno nadomestitev fosilnih goriv, ki se uporabljajo kot surovina v industriji, in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v industrijskih procesih, ki jih je težko elektrificirati.

Ker gre za nov cilj in je prehod na trg vodika še v zgodnji fazi, Komisija priznava, da bodo za doseganje cilja vsaj do leta 2030 potrebna okrepljena prizadevanja držav članic ter znatne naložbe javnih in zasebnih deležnikov.

Komisija se zaveda, da bo izvajanje cilja iz člena 22a, peti pododstavek, tudi v povezavi s členom 22b, v nekaterih primerih povzročilo visoke stroške naknadnega opremljanja obratov, v katerih je treba spremeniti procese. To velja za nekatere obrate za proizvodnjo amoniaka, ki zahtevajo precejšnje naložbe v spremembo proizvodnega procesa, da bi nadomestili uporabo vodika, pridobljenega s parnim reformingom metana. Zato Komisija v svojo oceno v skladu s členom 22a, peti pododstavek, in členom 22b, prvi pododstavek, točka (b), po preučitvi vsakega primera posebej in kadar bo to ustrezno utemeljeno, teh obstoječih obratov ne bo vključila. Pri tem bo upoštevala, ali so bili obrati v celoti amortizirani in kdaj je bila sprejeta končna odločitev o naložbi v naknadno opremljanje.

Komisija na splošno priznava, da bodo za doseganje ciljev iz navedene direktive, zlasti splošnega cilja glede energije iz obnovljivih virov ter ciljev na področju prometnega in industrijskega sektorja, potrebna okrepljena prizadevanja držav članic ter znatne naložbe javnih in zasebnih deležnikov in po možnosti iz nacionalnih proračunov. Komisija priznava, da je treba državam članicam pri izvajanju teh ciljev pomagati.

Komisija se zaveda, da k doseganju podnebne nevtralnosti do leta 2050 poleg obnovljivih virov energije prispevajo tudi drugi nefosilni viri energije, kar velja za tiste države članice, ki se odločijo za uporabo takih virov energije.

Komisija priznava tudi, da bi morali biti cilji glede energije iz obnovljivih virov tesno povezani z dopolnilnimi prizadevanji za razogljičenje, ki temeljijo na drugih nefosilnih virih energije, da bi do leta 2050 dosegli podnebno nevtralnost, ob upoštevanju posebnih nacionalnih okoliščin in strukture oskrbe z energijo. Da bi dosegli ta cilj, Komisija meni, da bi morala biti uporaba energije iz obnovljivih virov v okviru višjega zavezujočega skupnega cilja Unije povezana z dopolnilnimi prizadevanji za razogljičenje, ki vključujejo razvoj drugih nefosilnih virov energije, za katere se odločijo države članice.
